

תרכיזי עגבניות מעובדים

Processed tomato concentrates

תקן זה הוכן על ידי ועדת המומחים 50409 – מיץ עגבניות ומיץ עגבניות מרוכז, בהרכב הזה: שמוליק גלמידי, אלחנן המאירי, פאולו זליגמן, מרגרט מצקור, ארתור פטחוב (יו"ר), יובל קציר

כמו כן תרם להכנת התקן צביקה אלברט.

ענת רגב ריכזה את עבודת הכנת התקן.

מכון התקנים הישראלי
The Standards Institution of Israel

הודעה על רוויזיה
 תקן ישראלי זה בא במקום
 התקן הישראלי ת"י 41 ממאי 1991

הודעה על מידת התאמת התקן הישראלי לתקנים או למסמכים זרים
 תקן ישראלי זה, למעט השינויים והתוספות הלאומיים המצוינים בו,
 זהה לתקן הבין-לאומי של ועדת ה-Codex Alimentarius
 CODEX STAN 57-1981
 Revision 2007
 Amendment 2013

מילות מפתח:

עגבניות, תרכיזים, מוצרי מזון, תוספי מזון, מזהמים, היגיינה, תיווי, קביעת תכולה, רסק עגבניות, מיץ עגבניות מרוכז, מחית עגבניות, תרכיז עגבניות.

Descriptors:

tomatoes, concentrates, food products, food additives, contaminants, hygiene, labeling, determination of content, tomato pulp, concentrated tomato juice, tomato puree, tomato concentrate.

עדכניות התקן

התקנים הישראליים עומדים לבדיקה מזמן לזמן, ולפחות אחת לחמש שנים, כדי להתאימם להתפתחות המדע והטכנולוגיה. המשתמשים בתקנים יוודאו שבידיהם המהדורה המעודכנת של התקן על גיליונות התיקון שלו. מסמך המתפרסם ברשומות כגיליון תיקון, יכול להיות גיליון תיקון נפרד או תיקון המשולב בתקן.

תוקף התקן

תקן ישראלי על עדכוניו נכנס לתוקף החל ממועד פרסומו ברשומות. יש לבדוק אם המסמך רשמי או אם חלקים ממנו רשמיים. תקן רשמי או גיליון תיקון רשמי (במלואם או בחלקם) נכנסים לתוקף 60 יום מפרסום ההודעה ברשומות, אלא אם בהודעה נקבע מועד מאוחר יותר לכניסה לתוקף.

סימון בתו תקן

כל המייצר מוצר, המתאים לדרישות התקנים הישראליים החלים עליו, רשאי, לפי היתר ממכון התקנים הישראלי, לסמנו בתו תקן:

זכויות יוצרים

© אין לצלם, להעתיק או לפרסם, בכל אמצעי שהוא, תקן זה או קטעים ממנו, ללא רשות מראש ובכתב ממכון התקנים הישראלי.

הקדמה לתקן הישראלי

תקן ישראלי זה הוא התקן הבין-לאומי של ועדת ה-Codex Alimentarius :
CODEX STAN 57-1981, Revision 2007, Amendment 2013,
שאושר כתקן ישראלי בשינויים ובתוספות לאומיים.

התקן כולל, בסדר-המפורט להלן, רכיבים אלה:

- תרגום סעיף חלות התקן הבין-לאומי (בעברית)
- פירוט השינויים והתוספות הלאומיים לסעיפי התקן הבין-לאומי (בעברית)
- תרגום חלקו העברי של התקן (באנגלית)
- התקן הבין-לאומי (באנגלית)

לנוחות הקורא מובא בסוף התקן, למידע בלבד, מוסף ובו תרגום התקן הבין-לאומי (בעברית), שמשולבים בו השינויים והתוספות הלאומיים.

מהדורה זו של התקן הישראלי באה במקום מהדורת התקן הישראלי המקורי ת"י 41 ממאי 1991, ולפיכך היא שונה מהותית מהמהדורה הקודמת.

לנוחות המשתמש מובאים להלן השינויים העיקריים שבין מהדורה זו של התקן הישראלי לבין המהדורה הקודמת:

- שונו ונוספו מונחים והגדרות;
- שיטות הבדיקה שונו והותאמו ל-AOAC ול-ISO.

לשם השוואה מדוקדקת של כל השינויים בין המהדורות, יש לעיין בנוסח המלא שלהן.

חלות התקן (תרגום סעיף 1 של התקן הבין-לאומי)

תקן זה חל על מוצרים כמוגדר בסעיף 2, המיועדים לצריכה ישירה, לרבות למטרת שירותי הסעדה או לאריזה מחדש לפי הצורך. תקן זה חל גם על המוצר אם מצוין שהוא מיועד לעיבוד נוסף. התקן אינו כולל מוצרים המכילים זרעים או קליפות, כגון "רוטב לפיצה" ומוצרים אחרים "בסגנון ביתי", וכן אינו כולל מוצרים המוכרים כרוטב עגבניות, כרוטב ציילי או כקטשופ, או מוצרים דומים שהם מוצרים מתובלים מאוד בריכוזים משתנים, המכילים מרכיבים אופייניים, כגון פלפל, בצלים, חומץ, בכמות שמשנה מהותית את הריח, את הארומה ואת הטעם של רכיב העגבנייה.

פירוט השינויים והתוספות הלאומיים לסעיפי התקן הבין-לאומי

- לאחר סעיף 1 יוסף סעיף 1א, כמפורט להלן:

1.א. אזכורים נורמטיביים

תקנים ומסמכים המוזכרים בתקן זה (תקנים ומסמכים לא מתוארכים – מהדורתם האחרונה היא הקובעת):

תקנים ישראליים

143 ת"י	-	שימורי פירות וירקות
172 ת"י	-	מכלי זכוכית למוצרי מזון ולמשקאות
411 ת"י	-	מלח למזון: נתרן כלורי
730 ת"י	-	מוצרי עגבניות
ת"י 885 חלק 1.1 ^(א)	-	מיקרוביולוגיה של מזון אדם ומזון בעלי חיים: שיטות בדיקה כללי
ת"י 885 חלק 20 ^(ב)	-	שיטות בדיקה מיקרוביולוגיות למוצרי מזון - כללי
1145 ת"י	-	סימון מזון ארוז מראש
5113 ת"י	-	חומרי פלסטיק ומוצרים ומרכיביהם העשויים פלסטיק, הבאים במגע עם מזון ומשקאות

חוקים, תקנות ומסמכים ישראליים

תקנות בריאות הציבור (מזון) (תוספי מזון), התשס"א-2001, על עדכוניהן
 תקנות בריאות הציבור (מזון) (שאריות חומרי הדברה), התשנ"א-1991, על עדכוניהן
 תקנות בריאות הציבור (מזון) (מיקוטוקסינים במזון), התשנ"ו-1996, על עדכוניהן
 תקנות בריאות העם (איכותם התברואית של מי שתיה ומיתקני מי שתיה), התשע"ג-2013, על עדכוניהן
 מסמך משרד הבריאות – קווים מנחים לכמות מרבית של מתכות כבדות במזון, מיום 13-01-2009, על עדכוניו
 רשימת צמחי מאכל (כוללת צמחים המותרים לתוספי תזונה בלבד) מאושרת לשימוש במזון, של משרד הבריאות, על עדכוניה^(א)

(א) ת"י 885 חלק 1.1 נמצא ברוויזיה, ובמקומו יבוא התקן הישראלי ת"י 885 חלק 20.

(ב) התקן בהכנה.

(ג) ניתן לעיין במסמך בכתובת שלהלן:

<http://www.health.gov.il/UnitsOffice/HD/PH/FCS/Documents/34950411.xlsx>

בעת הכנת תקן זה כתובת זו היא הכתובת שבתוקף.

תקנים בין-לאומיים

- ISO 90-1:1997 - Light gauge metal containers – Definitions and determination of dimensions and capacities – Open-top cans
- ISO 3634:1979 - Vegetable products - Determination of chloride content
- CODEX STAN 1-1969 - General Principles of Food Hygiene
- CODEX STAN 193-1995 - General Standard for Contaminants and Toxins in Food and Feed

תקנים אירופיים

- EN 12631:1999 - Fruit and vegetable juices – Enzymatic determination of D- and L-lactic acid (lactate) content – NAD spectrometric method

מסמכים זרים

- AOAC official method 965.41 - Mold in tomato products. Howard mold count
- AOAC official method 970.59 - Solid Soluble in Tomato Products Official Method
- AOAC official method 971.33 - Residue(Acid-Insoluble)(Soil) in Fruits and Vegetable(Frozen) - Gravimetric Method
- AOAC official method 981.12 - pH and water activity and Feed
- NMKL chemical method 179:2005 - pH. Determination in foods

DESCRIPTION .2

DEFINITION DESIGNATION .2.2

בשורה הראשונה, לאחר המילים "Tomato Paste", יוסף: או "תרכיז עגבניות"

"Tomato Puree" .2.2.1

בשורה הראשונה, הערך "24%" אינו חל, ובמקומו יחול: 22%

"Tomato Paste" .2.2.2

בשורה הראשונה, הערך "24%" אינו חל, ובמקומו יחול: 22%

- לאחר סעיף 2.2.2 יוספו סעיפים 2.2.2, 2.2.3 ו-2.2.3, כמפורט להלן:

2.2.2.2. רסק עגבניות בתוספת סוכר

רכז עגבניות בתוספת סוכר המכיל לפחות 22% מוצקים מסיסים.

2.2.3. תרכיז עגבניות

רכז עגבניות המכיל לפחות 28% מוצקים מסיסים טבעיים.

2.2.3.א. תרכיז עגבניות בתוספת סוכר

רכז עגבניות המכיל לפחות 28% מוצקים מסיסים.

3. ESSENTIAL COMPOSITION AND QUALITY FACTORS

3.1. COMPOSITION

3.1.2. Other Permitted Ingredients

- (a) הכתוב בסעיף אינו חל, ובמקומו יחול: מלח למזון (נתרן כלורי) המתאים לדרישות התקן הישראלי ת"י 411.
- (b) לאחר המילה "extracts" יוסף: כמפורט ברשימת צמחי מאכל (כוללת צמחים המותרים לתוספי תזונה בלבד) מאושרת לשימוש במזון, של משרד הבריאות, על עדכוניה^(א).
- (c) לאחר המילה "acidulant" יוסף: או/וגם חומצה ציטרית או/וגם חומצה מלאחית (חומצה הידרוכלורית)
- (d) לאחר המילה "water" יוסף: הראויים לשתייה לפי תקנות בריאות העם (איכותם התברואית של מי-שתיה ומיתקני מי שתיה), התשע"ג-2013, על עדכוניהן.
- לאחר סעיף (d) יוסף סעיף (e), כמפורט להלן:
- (e) סוכרים: פרוקטוז או/וגם גלוקוז או/וגם סוכרוז בכמות שלא תהיה גדולה מ-3% (באחוזי משקל) מסך רכיבי המוצר. תוספת סוכר מותרת רק במוצרים ממין 2.2.2 א ו-2.2.3.א.

3.2. QUALITY CRITERIA

3.2.1. Definition of Defects

- (a) המילים "objectionable tomato peel" אינן חלות, ובמקומן יחול: חלקי קליפות עגבנייה גדולים
- (b) המילים "or particles of seeds", אינן חלות.
- (c) - בשורות הראשונה והשנייה, המילים "and other than those used as seasonings" אינן חלות. - בשורה השנייה, לאחר המילה "microscope" יוסף: למעט צמחים שהוספו לשם תיבול, המופיעים כחלק משם המוצר או/וגם ברשימת הרכיבים.

3.2.2. Defects and Allowances

3.2.2.1. Mineral impurities³

הכתוב בסעיף אינו חל, ובמקומו יחול: תכולת הזיהום ממקור מינרלי לא תהיה גדולה מ-0.02% מהמשקל הנקי של המוצר.

3.2.2.3. Mould Count

הכתוב בסעיף אינו חל, ובמקומו יחול: בבדיקה לפי סעיף 9, מספר השדות הנגועים בעובש שנבדקו, המבוטא באחוזים למאה של כלל השדות הנבדקים, לא יהיה גדול מ-40%.

3.4 LOT ACCEPTANCE

(a) הכתוב בסעיף אינו חל, ובמקומו יחול:
הדגימה עומדת בדרישות טבלה 3 (דגימה לבדיקת התכונות) שבתקן הישראלי ת"י 143.

(b) לאחר המילים " see Section 3.2.2.3 " יוסף:
וסעיף 6.2

- לאחר סעיף 3.4 יוספו סעיפים 3.5 ו-3.6, כמפורט להלן:

3.5 דרישות כלליות למוצר

- 3.5.1 המוצר יעמוד בדרישות הכלליות כמפורט בסעיף 201 שבתקן הישראלי ת"י 143.
- 3.5.2 מוצרים הארוזים בצנצנות זכוכית יעמדו גם בדרישות הכלליות כמפורט בתקן הישראלי ת"י 172.
- 3.5.3 מוצרים הארוזים באריזות פלסטיק יעמדו גם בדרישות הכלליות כמפורט בתקן הישראלי ת"י 5113.

4 FOOD ADDITIVES

-בתחילת הסעיף (מתחת לכותרת הסעיף) יוסף:
תוספי המזון במוצר יתאימו לתקנות בריאות הציבור (מזון) (תוספי מזון), התשס"א-2001, על עדכוניהן.

4.1 ACIDITY REGULATORS

הסעיף, על כותרתו, אינו חל.

5 CONTAMINANTS

5.1 בסוף המשפט יוסף:

ונוסף על כך, התכולה המרבית של המתכות הכבדות במוצר תתאים למסמך משרד הבריאות – קווים מנחים לכמות מרבית של מתכות כבדות במזון מיום 13-01-2009, על עדכוניו.
אם הדרישות המובאות בתקן הבין-לאומי של ועדת ה-Codex Alimentarius-CODEX STAN 193-1995 סותרות את הדרישות המובאות במסמך משרד הבריאות – קווים מנחים לכמות מרבית של מתכות כבדות במזון, חלות הדרישות המופיעות במסמך משרד הבריאות שלעיל.

5.3 הכתוב בסעיף אינו חל, ובמקומו יחול:

תכולת שאריות חומרי הדברה במוצר תתאים לתקנות בריאות הציבור (מזון) (שאריות חומרי הדברה), התשנ"א-1991, על עדכוניהן.

- לאחר סעיף 5.4 יוסף סעיף 5.5, כמפורט להלן:

5.5 תכולת המיקוטוקסינים במוצר תתאים לתקנות בריאות הציבור (מזון) (מיקוטוקסינים במזון), התשנ"ו-1996, על עדכוניהן.

6 HYGIENE

- בסוף כותרת הסעיף יוסף:

וכושר השתמרות

- מתחת לכותרת הסעיף תוסף כותרת משנה (המתייחסת לסעיפים 6.1 ו-6.2):

היגיינה

6.2 הכתוב בסעיף אינו חל, ובמקומו יחול:

המוצר יעמוד בדרישות המיקרוביולוגיות לפי טבלה 3 שבתקן הישראלי ת"י 730.

- לאחר סעיף 6.2 תוסף כותרת משנה (המתייחסת לסעיף 6.3):

כושר השתמרות

- לאחר כותרת המשנה שלעיל יוסף סעיף 6.3, כמפורט להלן:

6.3. המוצרים יעמדו בדרישות כלליות למוצר ובדרישות כושר השתמרות כמפורט בסעיפים 201 ו-202 שבתקן הישראלי ת"י 143.

7. WEIGHTS AND MEASURES⁴

7.1 FILL OF CONTAINER

7.1.1 Minimum Fill

בסוף הפסקה, לאחר המילים "completely filled" יוסף:
(קיבול נומינלי)

7.1.3 Lot Acceptance

הכתוב בסעיף אינו חל, ובמקומו יחול:

7.1.2 אצווה תיחשב כעומדת בדרישות סעיף 7.1.1, כאשר מספר ה"מכלים הפגומים", כמוגדר בסעיף 7.1.2 אינו גדול ממספר קבלה (עמודה 3) של תוכנית הדגימה המתאימה לה לפי טבלה 3 (דגימה לבדיקת התכונות) שבתקן הישראלי ת"י 143.

8. LABELLING

8.1 הכתוב בסעיף אינו חל, ובמקומו יחול:

סימון המוצר יהיה לפי התקן הישראלי ת"י 1145 בתוספות שלהלן:

8.2 NAME OF THE PRODUCT

(a) הערך "24%" אינו חל, ובמקומו יחול:
22%

(b) הערך "24%" אינו חל, ובמקומו יחול:
22%

- לאחר סעיף (b) יוספו סעיפי משנה (b.1), (b.2), (b.3) ו-(b.4), כמפורט להלן:

(b.1) "רסק עגבניות בתוספת סוכר" - אם המזון מכיל לפחות 22% מוצקים מסיסים. המילים "בתוספת סוכר" יסומנו בעברית באותיות שגודלן וצבען זהה לגודל ולצבע של אותיות המילים "רסק עגבניות".

(b.2) "תרכיז עגבניות" או "רכיז עגבניות" - אם המזון מכיל לפחות 28% מכלל המוצקים המסיסים הטבעיים;

(b.3) "תרכיז עגבניות בתוספת סוכר" או "רכיז עגבניות בתוספת סוכר" - אם המזון מכיל לפחות 28% מכלל המוצקים המסיסים. המילים "בתוספת סוכר" יסומנו בעברית באותיות שגודלן וצבען זהה לגודל ולצבע האותיות של אותיות המילים "תרכיז עגבניות" או "רכיז עגבניות".

- (c) הכתוב בסעיף אינו חל, ובמקומו יחול:
 כינוי שם המוצר יכלול גם את ציון האחוזים של כלל המוצקים המסיסים
- (d) לאחר המילים "X flavoured" יוסף:
 או בתוספת X

8.3 DECLARATION OF THE PERCENTAGE OF NATURAL TOTAL SOLUBLE SOLIDS

- בכותרת הסעיף, המילה "NATURAL", אינה חלה.
- (a) - המילה "natural" אינה חלה.
 - הערך "20%" אינו חל, ובמקומו יחול:
 24% או 24° בריקס
- (b) - המילה "natural" אינה חלה.
 - המילים "20% to 22% Solids" אינן חלות, ובמקומן יחול:
 "מוצקים – 22% עד 24% או 22° בריקס עד 24° בריקס"

8.4 LABELLING OF NON-RETAIL CONTAINERS

- הכתוב בסעיף אינו חל, ובמקומו יחול:
 סימון מכלים שאינם מיועדים למכירה קמעונית יהיה לפי התקן הישראלי ת"י 1145.

9. METHODS OF ANALYSIS AND SAMPLING

- בעמודה השנייה שכותרתה "Method":
- בשורה הראשונה שכותרתה "Fill of containers", התקן הבין-לאומי "ISO 90.1:1999" אינו חל, ובמקומו יחול:
 ISO 90-1:1997
- בשורה השנייה שכותרתה "Lactic acid", התקן האירופי "EN 2631:1999" אינו חל, ובמקומו יחול:
 EN 12631:1999.
- בסוף הטבלה יוספו 2 שורות, כמפורט להלן:

הקריטריון	שיטת הבדיקה	העיקרון	הטיפוס
ספירת עובשים	ת"י 885 חלק 1.1 או ת"י 885 חלק 20	ספירת עובשים	-
תכולת תוספת הסוכר	בדיקה מנהלית		-